

ANONAMENTUL:

un an . . . 70 Lei

jum. an . . . 36 Lei

trei luni . . . 18 Lei

exemplar 50 bani.

TELEFON P. ORAȘ ȘI

URBAN No 750

ROMÂNUL

REDACȚIA ȘI

ADMINISTRAȚIA

Str. Românului 1/a.

Inserțiunile se primesc
la administrație și se ta-
xează conform tarifuluiMANUSCRIPTELE
NU SE ÎNAPOIAZĂ.

Atentatul.

Cu toate probabilitățile ce existau încă început, sau mai bine zis cu totă siguranță ce aveam relativ la natura atentatului oamenii cari au săvârșit acel asasinat atrosc, am fi dorit, ca în ultimul moment, într-o întâmplare inexplicabilă și fericită să se comunice că totul nu a fost decât opera unor nebuni, opera unor oameni incapabili de seamă de cruzimea acțiunii lor întoarse.

Din nefericire, explicația aceasta, așteptată de minți, fără de nici o nădejde, nu a venit să ne fie dată, ceea ce ne-a pus în fața unui brutal, cu toate consecințele ce decurg de pe urma lui.

Din cercetările făcute reiese că atentatul este pus la cale de socialistii evadați dela țară și probabil cu complicitatea celorlalți rămași în închisoare. Cercetările au arătat deasemenea că, judecând după metode și după caracteristicile de ordin tehnic, bomba fusese confecționată deasemenea la țară. În fine o scrisoare găsită de autorități este intenția celor arestați acolo de a se lupta în contra acelor, cari după părerea autorităților au atentatului, fuseseră cauza arestării acestora din urmă.

Pentru a caracteriza cele puse la cale și pentru a da o idee justă de proporțiile monstruoase ale faptului comis, nu găsim la îndemână decât cuvântul „odios” care apare totdeauna slab și prea neînsemnat, atunci când vorbim să rezumăm în literele lui, ceea ce este criminal poate să aibă de crud și de

de seamă de turburători și de dezechilibrante elementele anarhice și degradante ale societății noastre, oameni cari nici o dată nu au fost în stare să înțeleagă ce înseamnă dreptate și un principiu, au căutat să organizeze, cu câteva săptămâni în urmă o grevă generală menită să turbure toate serviciile țării și să distrugă ordinea de stat.

În urma de această tentativă criminală a cărei descreerați, întreaga opinie publică, și factorii conducători, au fost de acord să impună o represiune energetică și o pedeapsă în proporție cu neagra vinovăție a acelor.

Investigatorii, a căroră acțiune fusese veșnic respinsă de socialistii adevărați și de conducerea organelor muncitorești și a căroră intenție fusese împărtășită de nici un om cu adevărate sentimente patriotice, au fost trimiși să se deștepte la Jilava ora tragerei lor la răstăpănire, în fața tribunalului național.

În izolarea închisoarei, în loc să se nască din rău în mințile și în sufletul criminalilor să nască, din contra, ideea hidoasă a unui atentat împotriva mandatarilor națiunii, în momentul când aceștia procedau la examinarea celor mai vitale interese ale statului. Acest gând și această acțiune sunt miasme sănătoase ale unor curente morbide agregante, ce străbat unele straturi ale

societății noastre; sunt manifestațiile simptomatice ale unor stări de suflet bolnave și pe care le-am semnalat la timp; sunt, în fine, rezidurile cele mai triste și cele mai rău înțelese ale bolșevismului de dincolo de frontierele noastre, reziduri ce au încercat să se strecoare și la noi.

Din fericire organismul nostru social a rămas sănătos. Făcând această constatare, declarăm însă că cu atât mai mult se impune să se ia măsuri contra celor câți-va descreerați cari încearcă să turbure liniștea țării și să desorganizeze viața socială.

Intr'un articol viitor, vom continua cu analizarea faptului și vom arăta care este datarea presei, a opiniei publice și a adevăraților socialiști.

Moartea generalului Coandă.

O telegramă scurtă, dureroasă, impresionantă, anunță moartea generalului Coandă, lovit zilele trecute de scîrbele bombei aruncate în senat.

Umbrele negurei eterne s'au lăsat grele ca niște perdele peste ochii pătrunzători și vii ai generalului și peste inteligența robustă a unuia din eroii marelui război național, făcând să înceteze pulsațiile nobile ale unui suflet de elită și drăpând în răceala morții atâtă cald și vibrant patriotism.

Generalul Coandă a fost una din figurile cele mai reprezentative ale lumii noastre militare și una din forțele cele mai vii și mai marcante ale societății noastre românești.

Organizator de seamă, ilustrul defunct a întipărit pe întreaga mișcare de evoluție a admirabilei noastre armate urmele rodniciei și bogăției sale personalități; ministru și președinte de consiliu, el a dat probe strălucite de cel mai nobil și mai înalt patriotism; diplomat și bărbat de stat, el a arătat ceea ce poate să facă finețea de inteligență unită cu proîndă cunoaștere a nevoilor naționale; soldat al dreptății și erou al vitejiei românești, el a fost în fine, tipul reprezentativ al omului de arme și al conducătorului de masă.

Revedem parcă și acuma, într'o atmosferă de distincțiune, silueta sa înaltă rămasă tânără sub povara de argint a anilor și ne amintim gestul său fin și armonios și cuvântul de o precizie militărească ce răsuna totdeauna cu autoritate în senat.

Or de câte ori împrejurările politice, din afară și dinăuntru au cerut un om de mare cumpăt, de tact nesfârșit și de nobil sacrificiu, bărbatii de stat și țara, de comun acord, sub impresia aceluiaș respect au făcut apel la generalul Coandă, a căruia largă experiență a oamenilor și a lucrurilor știa să armonizeze situațiile și să creeze cadrul necesar de reculegere și calm.

În marea încercare la care războiul a supus națiunea românească, generalul, victimă a monstruosului atentat dela Senat, a rămas trist, dar liniștit în fața avalanșei loviturilor,

încercător însă până în ultimul moment în apropierea succesului final.

Generalul Coandă, a fost alături de atâția alții un stâlp de bronz, al credinței noastre în dreptate și o mână și o conștiință a realizării victoriei naționale.

Schișele monstruoase au doborât o inteligență luminoasă, au sfărâmat o conștiință nepătată ca faldurile unei hermine și au răpit națiunii un sentiment, o putere de gândire și un braț căruiia îi erau familiare cele mai nobile activități.

Generalul ilustru și patriotul convins a închis ochii, privind moartea în față până în ultimul moment, ducând sub bruma ce l-a învaluit pleoapele, neatinsă și albă sfântă imagine a patriei.

Națiunea cu ochii înrouați de lacrimi și armată pe care a onorat-o cu sufletul și gândirea lui, pun flori, flori, multe pe sicriul unde zace generalul, în uniformă sa de gală și având alături strălucirea spadei sale de viteaz.

Criza financiară mondială.

Conferința financiară internațională, care s'a terminat nu de mult la Paris, nu a avut pentru țările interesate nici un efect binefăcător.

În legătură cu această anomalie, d. Luzzatti, o strălucită inteligență financiară a Italiei, a adus în presa italiană și franceză grave acuzații conferinței din Bruxelles și a indicat o serie de soluții, cari să fie discutate la o viitoare conferință.

Dintre țările direct interesate, valuta cea mai denzore o are azi, după cum știm Austria.

Este deci natural, ca ideile practice și cinstite slevate de Luzzatti, să aibe un larg răsunet în cercurile austriace.

Ziarul vienez „Neue Freie Presse”, scrie relativ la regularizarea chestiei financiare internaționale următoarele:

„Numele lui Luzzatti este bine cunoscut în Austria. Războiul a șters multe lucruri, dar nu a putut șterge amintirea unor timpuri trecute, mai fericite.

De cincizeci de ani, Luzzatti lucrează și se face tot mai bine cunoscut pe cariera sa publică și este un neobosit luptător pentru pacea și consolidarea Italiei, a patriei sale. Organizează și azi fără încetare băncile populare și cooperativele sătești ale Italiei. El a fost acela, care a știut să soluționeze reforma financiară italiană și să perfectueze înțelegerea dintre Italia și Franța, relativ la chestia vămilor, punând capăt unui nefast război de vamă. Luigi Luzzatti a încheiat pe seama Italiei până acum, după război, 20 de contracte comerciale și a realizat pe seama țării sale o imensă rețea economică.

Luzzatti și-a format bazele de drept, pentru a putea să ceară să fie ascultat.

Ce vrea Luzzatti? Vrea o reîntoarcere la concepția lui Richard Cobdona și la înțelepciunea lui Adam Smits, cari au preferat adevărul și dreptatea, că nici un stat nu are dreptul să tragă foloase, de pe urma dezastrului altui stat. Luzzatti se plânge cu toată dreptatea contra conferinței dela Bruxelles. Cu toată dreptatea critică discursurile cari s'au rostit acolo și cari n'au adus omenirii nici un folos real.

Lumea întreagă a pierdut valoarea unitară lăuntrică a banilor săi, pe care aceștia o repre-

zentau înainte de război. Trăim ca în întunecat-tul timp al evului mediu, când fiecare stătuțel își avea banul său special, moneda lăudată și falsificată zi de zi, de vrăjitori și „chimisti”.

În acele timpuri bărbații pricepuți ai Veneției, Genui și ai altor orașe au recunoscut necesitatea creării și a unui fel de ban, care să garanteze stabilitatea prețului mărfurilor și în afară de hotarele stătuțelilor. Luigi Luzzatti este de părere, că azi suntem în aceeași situație ca și în întunecat-tul ev mediu și deci și noi trebuie să inventăm mijlocul, prin care ne putem asigura contra deprecierei valutei.

Va trebui deci grabnic înființată instituția internațională, „oficiul de compenzații”, — cum îl numește Luzzatti, pentru ca să ne putem îmbunătăți mijloacele de plată.

Opt milioane baluri de lână, trei sute de milioane vagoane de grâu, fabricate și semifabricate, în valoare de 700 milioane de dolari și conserve de carne în preț de 300 milioane dolari stau înmagazinate în diferitele depozite ale Statelor Unite americane. Dar cine poate cumpăra ceva din toate aceste lucruri, când valutele toate au scăzut și puterea de cumpărare a dispărut, când supradămirile au scos din circulație elementele intermediare, iar circulația se luptă pe toată linia, cu enorme greutate.

În lumea întreagă, falimentele se succed în mod îngrozitor, contractele comerciale se desfășoară, — pentru că cea mai mare piață a lumii, Europa centrală, nu poate fi refăcută aceea ce a fost: „piața Jumei”.

Cuvintele lui Luzzatti, încheie „Neue Freie Presse”, nu permit, să afe urechi surde. Trebuie umplut golul, care există între valutele rele și bune. Lumea întreagă trebuie să se lase convinsă de adevărul, că dacă vom lăsa și pe mai departe, ca evenimentele să se prăvălească înainte pe calea pe care se află, această prăvălire se va termina mai curând sau mai târziu, cu o catastrofă îngrozitoare.

A murit Tușa Milena...

Pe strada principală din Pecica, într-o casă drăgălaşă, — din ferestrele căreia vecinic îți surădeau flori, ca și de cari mai frumuse — a trăit o matroană: **Emilia Ciorogariu, măr. Bodrojan.**

În această casă își țesea visurile despre fericirea neamului românesc o modestă învățătoare, care în decurs de 26 ani a plantat în suielele gingașe ale mamelor de azi din Pecica — sentimentele cele mai nobile și visul ascuns al unui neam...

Examenul dela sfârșitul anului erau examenele cele mai strălucite, erau sărbătoare pentru părinți. Lucrările de mână ale fetițelor erau o expoziție artistică și delicată.

Nu a avut familie, însă ne-a avut pe toți, cari o cunoșteam și iubeam. Unde era năcaz și primejdie, acolo era și Tușa și unde ajungea, dispărea năcazul și primejdia, căci cu spiritul ei, înviora pe toți. Casa ei, de întrai, te simțea acasă, de aici nimenea nu s'a depărțat nemângăiat: câți și mai câți băieți săracuți, de aici au primit curaj, s'at, îndemn de muncă și dor de carte, devenind apoi pioneri ai culturii... Nu era scop filantropic, la care să nu fi contribuit cu indemnul și cu obolul Ochii ei albastri vioi, dovedeau o inteligență extraordinară, te știa atrage și însufleți pentru tot ce era nobil și cinstit.

Am găsit-o pe catafalc... între flori, pe care cu atâta dragoste le cultiva, între rudeni, prieteni, foste eleve, numărâți lini și fine. S'a început prohodul...

În fumul mistic de tânăie, par'că toate icoanele de pe păreți au înviat, eroii mari ai trecutului, de cari atât se însuflețea în viață, pe cari îi desmerda cu rame brodate de mâna ei, portretele nenumărate a rudeniilor și prietenilor, par'că toate ar fi în viață, să deplângă pe aceia, care mult a iubit pe toți.

În drumul spre locașul vecinic am petrecut-o, nu ca pe matronă, fără familie, ci a petrecut-o mulțimea neamului pomenită a neamurilor fini și finelor, a poporului, a fostelor eleve, întreaga comună, căci fiecare avea o dulce amintire a învățătoarei lor vrednică și iubită... Iar eu Tușa dragă îți zic:

Azi ca o sfântă, dintr'o icoană veche
Blandă-mi răsari, cu fața ta blajină
Cu zimbet bun, cu ochi cumiști și limpezi
Strălucitori de lacrimi și lumină.

Moartea ei o deplânge soțul ei nemângăiat: Constantin Bodrojan, fratele: I. P. S. episcop al Orăștii Roman R. Ciorogariu, familiile: Ciorogariu, dr. Brădean, dr. Ispravnic, dr. Burdan, Sercan, Codran, Mladin ș. m. a.

INFORMAȚII

Un dolu național.

Primăria orașului a ordonat ca începând de azi toate oficiile publice din teritoriul orașului să arboreze timp de 8 zile steaguri negre pentru a se da astfel expresiune doliului național ce s'a decretat pentru martirii atentatului dela Senat.

— **D. Vasile Goldiș, a plecat azi dimineața pentru timp mai îndelungat la București. Locuința dsale la București este: Soseaua Jiu No. 18.**

— **Secția militară a orașului aduce la cunoștință generală, că în vederea centralizării recensământului, ce va începe în ziua de 16 Decembrie c. vor trebui să se prezinte tinerii născuți în anul 1900 în ordinea și data, fixate în publicația referitoare apărută în numărul dela 10 Decembrie a ziarului nostru. Cei născuți în anii 1901 și 1902 nu vor trebui să se prezinte de data aceasta.**

— **Biroul de aprovizionare al orașului a comandat pentru populație 2 vagoane zahăr, ce după cum suntem informați vor sosi zilele apropiate. Cantitatea ce se va distribui de fiecare cap se va stabili după sosirea vagoanelor. Prețul zahărului va fi 22—23 lei chilogramul.**

— **Ministerul de interne a acordat un termen de o lună tuturor străinilor supuși statelor cu cari am fost aliați și neutre cari nu au situația față de legea controlul străinilor aranjată, spre a-și procura pașapoarte dela Legația noastră.**

Aceste acte vor fi prezentate de fiecare personal la acest serviciu dela apariția publicației acestora în decurs de 30 zile. Serviciul special de siguranță Arad. Șeful serviciului **I. Reu.**

— **Examenul de calificare al candidaților de secretari comunali va începe la Cluj în 15 Decembrie. Candidații admisi la examen din județul Arad trebuie să se prezinte la aceasta dată la rezortul de interne din Cluj.**

— **Societatea pe acțiuni, calea ferată particulară Arad-Podgorie a depus la administrația ziarului nostru în favoarea fondului orfanilor din război, ca rescumpărarea cununii pe sicriul lui Sava Raicu suma de lei 150.**

— **La biroul de pașapoarte al orașului au sosit pașapoartele următorilor: Elena Müller nasc. Rosner, Victor Müller și Iosif Schreiber.**

— **Sunt provocați toți dnii dentiști tehnicieni, ca în sensul §-lui 83 a legii Sanitare să se prezinte în decursul acestei săptămâni între orele 10—11 cu actele documentale justificative în biroul serviciului sanitar al orașului Arad. Contraveniențelor li-se va casa dreptul de libera practică.**

Dr. ROBU, primar.

— **Convoc din nou Comitetul administrativ dela câminul studenților al învățătorilor din județul Arad la ședință în 16 Decembrie 1920 înainte de masă la orele 11, în localul biroului administrativ. La ordinea zilei vor fi: aprobarea socoților pe anul 1919—1920 și compunerea preliminarului pe anul 1920—21. Atât membrii din loc, cât și cei din provincie sunt rugați a lua parte în număr complet, pentru ca să se poată delibera asupra programei. Se notează că ședința se va ține fără considerare la numărul membrilor. — Simeon Albu secretar. Nicolae Mihulin v. președinte.**

— **Membrii corpului didactic secundar din localitate sunt rugați a se întruni în număr complet la ședința ce se va ține azi, la orele 5 d. a., în sala de ședințe a liceului „Moisă Nicoară”.**

— **Direcția teatrului orășenesc aduce la cunoștință publicului, că din motive tehnice, „Prometeu” cunoștea lucrare în versuri a dlui V. Eftimiu, directorul general al teatrelor, nu se va reprezenta, așa după-cum se anunțase, mâine, Mercuri, ci Lunea viitoare 19 Dec. c., când reprezentația va avea loc irevocabil.**

— **Biroul de aprovizionare al orașului pune de un stoc de cămeși de iarnă și tricouri pentru bărbați, femei și copii. Aceste articole au rămas nedistribuite din cantitatea de mai de mult de oras. Aceia cari doresc să fie din aceste articole pentru nevoile proprii să se adreseze biroului de aprovizionare.**

— **D. dr. Traian Pascuțiu directorul regional CFR din Arad, fiind deteșat în Direcțiunea generală CFR, din București, a părăsit ieri Aradul. Cu comanda Direcțiunii regionale din Arad a fost însărcinat ocamdată d. subdirector Mihailovici.**

Deasemenea va părăsi Aradul și secretarul Direcțiunii regionale d. ing. T. Drugaria primind în direcțiunea generală a CFR.

Parlamentul.

ȘEDINȚA CAMEREI DELA 10 DECEMBRIE

Prezidează d. D. Zamfirescu. Dintre ministri prezenți dnii Trancu Iași, Argetoianu, Niță Sergiu. Se citește și se aprobă sumarul ședinței precedente. Se citește apoi o declarație de protest contra ședinței dela Senat din partea sindicatelor naționale (Apl.)

D. IORGA: întreabă guvernul ce l-a îndreptat a supune din nou la cenzură ziarul „Neamul Român” gazeta care reprezintă opoziția unită.

Da citește ordinul prin care i-se face cunoscută gazeta dsale va fi supusă cenzurii pentru că s'a scris în ea un articol prin care dsale ar fi aprobat ședința dela Senat.

Intreaga majoritate strigă: așa e. Opoziția protestează vehement. Se produc în sală strigăte infernale.

D. C. ARGETOIANU acuză pe d. Iorga, opoziția strigă: pungaș criminal, criminal, Reșița, Schuller. Linistea se restabilește cu greu pentru un moment pentru a fi rențată cu mai multă furie.

D. IORGA arată că jurnalele dușmane opoziției nite îl arată ca un trădător.

INTREAGA MAJORITATE: așa e lucrezi contra intereselor țării.

D. C. ARGETOIANU acuză pe d. Iorga. Opoziția strigă: așa e. D. Iorga a afirmat ieri că regretă că în momentul ședinței dela Senat nu s'a aflat pe banca ministrilor d. ministru Oct. Goga. Majoritatea protestează, iar opoziția apostrofează pe d. Argetoianu.

Scandalul continuă. D. Iorga vrând să ia cuvântul este intrerupt de majoritate.

Ședința se suspendă.

SENATUL.

ȘEDINȚA DELA 10 DECEMBRIE.

Aceasta este prima ședință a maturului corp odiosul atentat încoace.

La tribuna președintială d. vicepreședinte **M. D. Dragomirescu**, face elogiul celor morți și răniți din odiosul atentat. În numele partidului național vorbește d. **A. Constantinescu**, care înfierează criminal. Accentuează că un asemenea atentat nu fi opera unui partid politic. Face apel la toate clasele, să-și dea mână de ajutor, pentru salvarea țării. Organizarea de funeralii naționale în onoarea morți însemnează solidarizarea întregului neam românesc contra odiosului atentat. Cere ca pe pieptul episcopului Roman să se atârne decorația, cu care sunt onorați generalii pe câmpul de onoare.

D. vicepreședinte **Meitaș**, ia act de patrie cuvinte ale dlui A. Constantinescu și spune, că va transmite celor răniți urările sale.

I. D. Nistor asigură guvernul, de sprijinul partidului în opera de stăpînire a anarhiei.

Se citește mai multe adrese de omagiu, trimise diverse societăți din țară și în care se înfierează marea atentate criminale.

D. **Gurița**, propune să se așeze o placă comemorativă pe locul unde a fost ucis episcopul Radu, i-se așeze bustul în incinta Senatului. O cerere în acest sens a fost înaintată biroului.

D. **BOGDAN DUCĂ** întreabă pe d. ministru de interne dacă nu crede că în urma odiosului atentat trebuie curățată toată atmosfera Capitalei. Dacă d. ministru nu crede că toate elementele străine, care poluiză Capitala, nu trebuie trimise peste granițe.

D. ministru **Cudalbu** răspunde că guvernul nu cruta nimic pentru a asigura liniștea în țară și a răta de toate elementele străine și primejdioase.

Urmează apoi deschiderea discuției la Mesaj. **P. Romanescu**, raportorul citind proiectul de lege la Mesaj.

D. **Paul Bujor**, în numele opoziției federaliste, citește răspunsul ei la Mesaj, rămânând ca discuția

— făcă atunci, când guvernul va veni cu proiectele legi anunțate. În adresa opoziției se spune, că guvernul lucrează contrar nevoilor țării și consolidării ei și se cere ca în jurul coroanei, să fie grupați cei buni fiii ai țării.

Wicarul episcopiei de Oradea-Mare, citește discursul care episcopul Radu, trebuia să-l rostească la Mesaj. Cursul acesta este un imn al suferințelor noastre,urate sub jugul dușman. Este testamentul politic al lui dispărut și deci un document de mare importanță pentru neamul nostru.

Sedința se ridică în semn de doliu.

Ultima oră politică.

Un ziar local de seară, anunță demisia cabinetului Averescu și formarea unui nou guvern sub președinția dlui Iuliu Maniu.

În opoziție cu această informație referitoare la situația politică, o telegramă a agenției „Danica” anunță că se desmint formal toate verșile în legătură cu demisiunea cabinetului. Nu putem stabili momentan, sursa din care ziarul local și-a însușit știrea în chestiune, dar credem că telegrama agenției „Danica”, este mai aproape de stricta expresiune a adevărului.

Este adevărat, că în primul moment, s'a contat o criză de guvern și pe o grabnică schimbare a regimului. Aceasta credem însă că s'a făcut sub impresia imediată a atentatului de la Jilava și în afară de contemplarea directă a situațiilor politice.

Un guvern, or care ar fi greșele ce i-s'ar reproșat, nu e admisibil să cadă pe cheamă atentat săvârșit de niște desechilibrați și în consecință de care nu poate fi făcut răspundabil.

Retragerea unui cabinet pe asemenea motive, ar crea confuzii în orientarea politică și ar procedea nejustificat în acțiunea de alterare a regimurilor politice.

Nu e un examen serios al operei de guvernământ și numai o pronunțare formală a națiunii pot decide de soarta guvernelor ce în vază la putere ca și în formularea motivelor de retragere sunt ținute să urmeze norme acceptabile și să evidențieze conștiința logiceii po-

tr'o viață publică, în felul a ceea ce alți oameni, pot interveni desigur surprize și lovituri neașteptate. Acestea trebuie considerate ca derogări, de la adevărata cale de urmă și de la direcția legitimă îndreptată de noi spre o viață politică serioasă și lipsită de greșele datorite până a un capriciului sau inexperienței.

Chiar în cazul când s'ar fi produs o schimbare de regim, printr'un complex de împrejurări absurde, noi vom urma să clasificăm creșterea unei asemenea situații politice drept o eroră în variarea formelor și formulelor de guvernământ și care rămâne de împlinit.

Programa săptămânală a „Cursului de seară, Arad”.

la Institutul școlii medii „Iosif Vulcan” seara la orele 8—9.

Curs de limba română (incep.) Dni prof. I. Mager și Tr. Mager. Curs de limba română (progr.) prof. L. Rosculeț. Istorie. Despre locuitorii cei mai ai Daciei. Colonizarea Daciei. D. prof. Gh. Ionescu. Fizică. Curs de limba română (incep.) d. prof. L. Mager. Curs de chimie (8—9). Despre constituția materiei. Ipoteza atomică. Clasificarea elementelor. Prof. Const. Teodorescu.

Mercuri. Limba franceză (incep.) Pronunțări și gramatică. „La Merceillaise”. D. prof. Gaston Bardot. Curs de franceză (progres) A travers la ville (Paris).

Joi. Curs de limba română (incep.) D. prof. Tr. Mager. Curs de aritmetică. Inmulțirea și împărțirea numere întregi și probleme practice asupra lor. Prof. D. Dumitrescu. Curs de limba franceză (incep.) Pronunțări și gramatică literelor alfabetului francez. D.șoara E. Constandachie.

Vineri. Curs de limba română (incep.) D. prof. L. Mager în L. franceză (progres.) A travers la ville (Paris) de la Louvre, Luxembourg, etc.) D. prof. I. Decamp. Sâmbătă. Curs de zoologie și botanică. I. Biologie animală. Despre viață și victuitorie. Noțiunea plantă și animal. Despre celulă și mulțirea. II. Despre fecundarea animală. Tesuturile și fiziologia lor. Demonstrații microscopice. D. prof. M. Musca. Arad, la 12 Dec. 1920.

DIRECTIUNEA.

Amănunte relativ la atentatul dela Senat.

Siguranța Capitalei a făcut întinse răzli prân-tre străinii suspecti. Arestările au început dela periferia orașului, de unde au fost ridicați toți cei găsiți fără acte. S'a dovedit că unii dintre ei aveau acte, însă false. Cercetările s'au întins asupra hotelurilor și caselor din centru.

Numărul celor arestați este mare.

Printre ei sunt mulți unguri, dintre cari unii nici nu știu românește. Unii dintre acești străini sunt veniți din Basarabia.

M. S. Regina însoțită de dna Procopiu, doamna de onoare și de către d. colonel adjut. Rădescu vizitează pe cei răniți, cari sunt plasați în trei spitale.

La Jilava, după evadarea comunistilor, s'a găsit o carte de vizită prin care se anunța atentatul. Tot în acea carte de vizită se spunea că ei se vor răzbuca împotriva aceluia cari au lucrat în afacerea lor.

O descoperire senzațională pare a fi făcut ofiterii specialiști ai ministerului de război în afacerea celor două bombe de la Senat. Și, a-nume, e vorba de a se fi constatat că ambele obuze ce compuneau mașina infernală erau de la Jilava. Prin urmare pare a se dovedi că evadarea de la Jilava n'au plecat cu mâna goală de acolo, ci încărcati.

Asemenea obuze sunt și la Arsenal. Expertii direcției munițiilor au motive să creadă că cele de la Senat au fost luate de la Jilava.

Printre arestările făcute s'au găsit foarte mulți din cei ce făceau parte din armata lui Bela Kuhn.

Obrăznicia îi caracterizează și nu s'au sfiit să spună la interogatoriile ce li s'au luat că au făcut parte din armata lui Bela Kuhn.

Pentru a se putea da de urma autorilor atentatului ministerul de interne a hotărât un premiu de 200.000 aceluia care va da indicii asupra acestui act criminal.

Relativ la starea dlui general Coandă, d. dr. Gerota, a făcut următoarele declarații: Gravitatea rămâne aceeași; starea generală bună. Bolnavul rezistă în bune condițiuni.

Din cercetările făcute a reșit că explozia a fost produsă de 2 bombe de oafce sfărâmatele adunate au fost odată și jumătate mai numeroase de cât ale unui singur obuz.

Aceste bombe au fost puse în legătură printr'o sârmă cu un focos dublu.

Sârma la rândul ei venea în legătură cu o baterie mică de lămpi electrice de buzunar și cu un mecanism de ceasornic fără să aibă însă clopotelul, așa că la ora când trebuia să se producă explozia firul care urma să vie în legătură cu clopotelul și deci să sune, a venit în legătură cu bateria electrică care a făcut să ia foc și să explodeze obuzele.

S'a găsit chiar în fotoliul prezidențial urmele acestei baterii electrice.

De asemeni s'a mai găsit și o chee de întors mecanismul ceasornicului.

S'a mai constatat că explozibilul a fost alterat de oarece dacă explozibilul ar fi fost de bună calitate, explozia ar fi fost mult mai formidabilă, pe când așa nu s'a produs spărtura decât numai în o mică parte din al doilea obuz.

În legătură cu atentatul de la Senat, în cercetările politice au produs o profundă impresie declarațiile dlui Romulus Voinescu, care s'a plâns că nu a fost nici o dată ascultat de cei în drept, or de câte ori a prezentat rapoarte îngrijitoare asupra celor ce se plănuia în țară de către agenții bolșevici.

D. Romulus Voinescu a afirmat chiar că a prevenit la timp organele competente, cum că se pregătește un atentat asupra Parlamentului — lucru pe care de altfel l'a confirmat și d. ministru Argetoianu — dar că temerile sale n'au avut norocul nici de data asta să fie luate în seamă.

TEATRUL APOLLO.

În 13 Luni, 14 Marti, 15 Miercuri
SERIE LUI HARRY PIEL.

PRINSOARE MARE

Dramă criminală în 5 acte. — În rolul principal: HARRY PIEL.

Un apel

al reuniunii femeilor române din Bala-Mare.

Pentru a putea să se lucreze cu succes „Reun. f. române” din Bala-Mare și împrejurimi, se impune în primul rând trebuința unei biblioteci, cu care să pornim propaganda culturală în acest loc, frumos, unde s'a trăit atât de mult fosta stăpânire vitregă, să stingă graiul românesc, dar fără să izbutescă. Apelăm cu căldură la autorii, editorii și prietenii culturii populare, să ne doneze din scrierile, revistele și munca lor culturală, opere ca astfel sprijiniți mai repede să ne ajungem scopul de a da avânt culturii naționale.

Bala-Mare, Decembrie 1920.

Maria Iepure Fabian, prezidentă.

Ecaterina Costin
Dora Coicereiu
bibliotecare.

Telegrame

(„Ag. Danica”).

INSTITUT DE HIGIENĂ INTERNAȚIONAL
ÎN PARIS.

PARIS. — Liga națiunilor a votat unanim proiectul în sensul căruia se va înființa la Paris un institut de igienă internațional. Liga a aprobat raportul economic prezentat de Lord Robert Cecil și a decis ca toți acei membri, cari nu vor respecta articolul XVI să fie eliminați din sinul Ligei.

MISIUNEA GENERALULUI PELLE LA CONSTANTINOPOL.

PARIS. — Consiliul de miniștri francez a luat decizia să trimită pe generalul Pelle la Constantinopol pentru a urma tratative cu guvernul otoman în vederea reorganizării armatei turcești.

Austria cere ajutorul Antantei.

Viena. — Cancelarul Mayer a declarat că situația financiară și economică a Austriei e atât de gravă, încât statul nu mai poate împlini obligațiunile ce le are. În urma acestei situații Austria e silită a cere ajutorul Antantei.

Ultima oră

Dela corespondentul nostru special.

Prin telefon.

GENERALUL COANDĂ A MURIT.

București. — Numărul morților în urma atentatului dela Senat a sporit.

Generalul Coandă, președintele Senatului, în urma rănilor grave ce a suferit, a încetat din viață Sâmbătă seara.

STAREA EPISCOPULUI CIOROGARIU
S'A AMELIORAT.

București. — În cursul zilei de Sâmbătă starea episcopului R. Ciorogariu s'a ameliorat în mod îmbucurător. Este speranță că brațul stâng, rănit al episcopului Ciorogariu nu va trebui amputat.

RĂMĂȘITELE PĂMÂNTEȘTI ALE MINISTRULUI GRECEANU TRANSPORTATE LA IAȘI.

București. — Sierul cu cadavrul ministru lui Greceanu a fost adus Sâmbătă dimineața la Ateneu, admitându-se intrarea publicului la catafalc. Diminecă dimineața corpul ministrului Greceanu a fost transportat la Iași unde va fi înmormântat.

O DESMINȚIRE.

București. — Știrile lansate relativ la demisia guvernului în legătură cu atentatul dela Senat sunt neadevurate. Guvernul rămâne. Locul defunctului ministru Greceanu îl va ocupa senatorul Mișu Antonescu.

Redactor responsabil: Traian P. Nicolsa.
Editor responsabil: Laurețiu Luca.

MICA PUBLICITATE.

Taxa unei publicatiuni până la 10 cuvinte 10 Lei, dela 10 cuvinte în sus 1 Leu de cuvânt. Cuvintele culese cu litere mari grase 2 Lei de cuvânt. Publicatiunile se achită anticipativ.

CAUT VITICULTOR pentru vie să angajez om însurat cunoscând viticultura, vrednic, cinstit adresați oferta Navrea, strada Bumeoară 8 București. Na 2264-2

MOBILIAR modern pentru un prânzitor, de stejar, culoare închisă, de vânzare. Strada Meșianu (Forray) 6. Ke 2256-2

MAȘINI DE CUSUT și un fier de călcat electric de vânzare. Strada Meșianu (Forray) 6. Ke 2256-2

CAMERA de BAIE, instalație completă (vană din fier turnat), butoai mari și mici și căpătaie de butoai puțin utilizate, ieftin de vânzare. Adresa la Administrație. 2270-3

PRIMARIA ORAȘULUI CU DREPT DE MUNICIPIU ARAD
No 10128—1920.

PUBLICAȚIUNE.

Declarându-se doliu național moartea martirilor morți în urma atentatului mișelese din București, pentru a da expresie de durere a acestui doliu, ordon ca pe toate edificiile publice aflate pe teritoriul acestui oraș să se arboeze timp de 8 zile steagul de doliu.

Arad, la 13 Decembrie 1920.

Dr. Robu, primar.

CARNE de VITĂ

calitatea primă de vânzare, începând ziua de Miercuri la măcelarul :

TETVIK

din str. Karolina nrul 11.

Avizăm onorații noștri comercianți că ne-a sosit un nou transport de

mărfuri din Galați

și anume: textile, mărfuri coloniale, misir, bumbac, țapă și altele, și îi rugăm să-și facă comenzi de din vreme.

„Arădana”
societate comercială și industrială ARAD.

Posesorii de acțiuni Emis. V BANCA ROMÂNEASCĂ

sunt invitați, conform prospectului acestei emisiuni, a efectua cel de-al doilea și ultim vărsământ de lei 400, de acțiuni în intervalul dela 1—31 Decembrie 1920; asupra vărsămintelor efectuate după această dată se va percepe o dobândă de întârziere de 10% pe an, aplicându-se în același timp dispozițiunile codului de comerț.

Odată cu facerea vărsămintelor la centrala, se vor lăbera și certificatele provizorii.

Vărsămintele se primesc în București la sediul Central str. Smârdan No 5, iar în provincie la sucursalele noastre și la Băncile unde s'a făcut primul vărsământ.

A 2240—8

Banca Românească.

În atențiunea cumpărătorilor de mobile

Mobile pentru prânzitor și dormitor se pot cumpăra ieftin în depozitul de mobile WIEGENFELD, Arad, strada Eminescu (Deák Ferenc) nrul 40. Wl 2230-50

„CARTEA ROMÂNEASCĂ”

A PUS SUB TIPAR

CALENDARUL GOSPODARILOR PE 1921

alcătuit de d-l I. SIMIONESCU, profesor la Universitatea din Iași, Membru al Academiei Române și va apărea la 15 Noembrie 1920.

Cu un bogat și variat material literar, artistic, științific, economic, informațiuni și cunoștințe din toate ramurile vieții omenești. Va fi o carte folositoare pentru toate familiile și va cuprinde:

„Calendarul” propriu zis, cu Sfinții și Sărbătorile creștine ale bisericii ortodoxe de răsărit, sărbătorile legale, naționale, judiciare, vacanțe, posturi, zile de bălciuri anuale, lunare, săptămânale din toate localitățile ș. a.

Cunoștințe practice necesare oricărui gospodăr: igienă casnică, povești și învățăminte cu privire la creșterea copiilor, povestiri și istorioare morale, povestiri istorice și patriotice din literatura și istoria neamului.

Indrumări economice și practice referitoare la cultura pământului, a plantelor, cultura legumelor, a zarzavaturilor, cultura viilor, cu Indrumări practice pentru producția vinului; la cultura Vitelor și a Păsărilor. Tot astfel de sfaturi și învățături pentru creșterea ulbimelor și creșterea gândacilor de mătase.

„Calendarul Gospodarilor” va avea o însemnată parte literară și artistică, cu bucăți distractive de cel mai mare interes, scoase din tezaurul literaturii noastre. Va cuprinde povești alese, cântece populare, patriotice, poezii, datorite atât geniului popular cât și poezilor noștri naționali, nuvele, și alte bucăți literare.

Va avea un supliment artistic reproducere în trichromie după un frumos tablou al pictorului Strâmbu. Cumpărătorii vor primi gratuit și un frumos Calendar de perete.

Pentru publicitate a se adresa la Ad-ția Centrală Bd. Academiei, 3

De vânzare la librăriile principale din întreaga țară

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1919		1920	
30 August		21 August	28 August
ACTIV			
1116805114	315154980 178575450 1026006 7144 622041535	aur depozitat (monete și lingouri) . . . . . 493755430 aur (lingouri) . . . . . 1689111 monete) . . . . . 14455 disponibil, tratat și bonuri de tezaur aur. 1704:63115	1850222111
18:5:5 137682404 109016716	Argint și diverse monete Biletele Băni Generale Române stampilate de stat Efecte scontate 29339100	234885 40581128 476112637	2303 32839 47966
46653078	Imprumuturi pe efecte publice . . . . . 55749000 76680300 Imprumuturi pe efecte publice în cont curent 17313973 59366322 din cari nu s'au ridicat lei: 74141962 5541853	10889:407	9:1675
8012556 159173 97 1375676533	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901) de 1.600 milioane pe bonuri de tezaur aur (1 14—1918) de 1.500 . . . . . fără dob. (12 Mai 1919) de 1 miliard . . . . . fără dob. (16 Oct. 1919) de 5 miliarde pe unif. monetară . . . . . fără dob. (11 Iunie 1920).	8012556 1598926166 1495676533 9980:000 37:050000 29552836	80:25 15989261 1:95-763 9980:00 15624500 29435
1896174 119974:8 82645277 3813181 6770052 1148956 2511525 136137696 86122466 56927623	Casele de imprumut pe gaj agricultorilor și industriașilor Efectele capitalului social fondului de rezervă amortizării imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim. Imobile Mobilier și mașini de imprimerie Cheltuieli de Administrație Conturi curente de valori diverse	29552836 119974:8 3:645277 3813181 6800 69 1211323 1851183 10244379 316469673 341542221	29435 119974 326452 38131 6800 12113 19130 10238 16339311 498:94
4692834770		7708872082	106981927
PASIV			
12000000 57491384 7712574 3336633026 8184893 2117810 919437305 354257778 4692834770	Capital Fond de rezervă Fondul amortizării imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimerie Bilete de bancă în circulațiune Profit și Pierdere Dobânzi și beneficii diverse Conturi curente și recepse la vedere Conturi diverse	12000000 57045071 7969609 5449885911 9604683 4546717 939538180 1228281920 7708872082	120000 570450 79696 64771773 96046 52096 12301710 28990150 10698192
3614606803	30 Aug. 1919 201614375 3100000000 812992428	Efecte și alte valori de restituit Efecte și alte valori în păstrare Bonuri de tezaur aur în gaj p. Impr. Statului Efecte în gaj și în păstrare provizorie Conturi de ordine	28 Aug. 1920 223692815 7630000000 5322 6610
121242577 8735849380		5051985405 191032028 6243017433	83859294 1914516 85773804

Taxa: { Scont 5%
Dobânda 6%